

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LXIV. Eugubina Usufructus. De eadem materia usufructus legalis competentis patri in bonis adventitiis filiorum, an cesset ob contrariam voluntatem testatoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

hereditate percipere non dicitur nisi fructuionem pro tempore eius vite.

Fortius hæc procedere dicebam in præfenti stante strictissima prohibitione alienationis, qua concurrente idem *Molina*, qui partes patris tenet *5 dicto cap. 19. num. 29.* dubitat, & cum eo pertransit *Menoch. d. conf. 1022. num. 6.* & comprobatur *Surd. d. conf. 116. num. 30*; Licet etiam ista circumstantia accedente adhuc contra filium dubitent *Caracciolus dicta decis. 1. & Andreol. dicta contrav. 224. n. 10.*

Considerabam etiam pro ratione dubitandi contra patrem conjecturam voluntatis testatoris resultantem à modo disponendi de dicto castro jurisdictionali, quod reliquit Genero solum donec & quousque nasceretur filius masculus, quo nato, voluit illico, ad istum spectare, unde resultare videtur præsumptio quod habuerit in animo, ulum fructum patri non esse acquitendum, quia cum legalis usufructus annexam etiam habeat administrationem, & jurisdictionis exercitium, utique fere inepta remaneret ista dispositio, nam pater ita in ejusdem jurisdictionis administratione continuaret, cumque fideicommissum sit species ter vitutis, & usufructus sit etiam servitium, esset ita dare servitutem servitutis de jure non admittendam, & ex qua ratione inter alias recepta conclusio est; in feudis patrem non habere hunc legalem usufructum, seu quamdam solam commoditatem, ut incidenter insinuat *Romana usufructus de Columna disc. 60.*

EUGUBINA

VSVSFRVCTVS

PRO

PETRO ANTONIO
MAGGIOLO,

CVM

PRESILIA FILIA.

Responsum pro veritate.

De eadem materia usufructus legalis competentis patri in bonis adventitiis filiorum, an cesset ob contrariam voluntatem testatoris.

SVMMA RI VM.

1. *C*asus controversus.
2. *U*sufructus legalis competens patri in bonis filij cessat concurrente hominis prohibitione etiã tacita.
3. De probatione voluntatis conjecturata.
4. Quando neque commoditas patri acquiratur.
5. Pendente tali controversia filium manuteneatur.
6. Ad probandam voluntatis declarationem sufficiunt testes singulares.

Cardin. de Luca de Servitutibus.

DISC. LXIV.

BARTHOLOMÆUS reliquit Presilia uxori nonnulla bona, super quibus usufructum prætendebat Petrus Antonius pater, à quo pro veritate consultus dixi, me non levem contra ipsum requirentem sentire difficultatem, ideoque quamcumque concordiam cum filia consului; Licet enim ipse fundatam haberet intentionem in clara dispositione text. in l. cum oportet C. de bon. qua liber. Attamen cessat ejus dispositio concurrente testatoris prohibitione, super qua necessaria non est voluntas clara & expressa, sed sufficit etiam tacita, conjecturalis & præsumpta, ut firmiter communiter DD. in Auth. Excipitur, ut in l. cum sitosam. ff. de legat. 1. de quibus Castill. de usufr. cap. 3. num. 55. & seqq. Paschal. de patr. potest. par. 1. cap. 3. num. 38. *Surd. conf. 116. num. 54.* & seqq. & *consil. 143. num. 21.* *Andreol. contrav. 224. num. 1.* *Merlin. lib. 1. contrav. 29. numer. 21. cum seqq. & habetur disc. preced.*; Est bene verum, quod conjecturæ debent esse urgentes & tales, quod non nisi dicta prohibitio ex eis resultet, itaut æquivocæ non sufficiant *Molin. de primogen. lib. 1. cap. 19. num. 31.* *Paschal. d. cap. 3. num. 38.* *Castill. d. cap. 3. num. 57. cum alijs d. disc. preced. & disc. 60.*

In isto casu aderant testes in magno numero deponentes de voluntate testatoris, quod de bonis per eum uxori relictis esset ista libera & absoluta domina, itaut commodius cum eis denuò nubere, vel decentius etiam cum curru vivere posset, quæ utique equi non potuissent, si usufructus deberetur patri, qui posset filia supervivere; Sed quod magis me movebat, erat explicata per eosdem testes expressa voluntas, quod de hujusmodi bonis nihil ad ejusdem Presilia conjunctos spectare deberet, ac nihil ad Oppidum Cathiani, ubi pater vivebat, adducere vel mittere deberet, addita etiam per unum testem ratione inimicitie, seu modicæ affectionis inter testatorem, & uxoris patrem, aliosque conjunctos, quo casu res est indubitata.

Ad eòt quamvis ubi patri de jure in adventitiis non quaeritur usufructus, acquiratur tamen commoditas, adhuc tamen ista cesset, ubi constat testatorem ad hujusmodi prohibitionem inductum esse, nedùm ex benevolentia erga filium familias, sed etiam ex odio vel modica affectione erga patrem, ut communi calculo firmant DD. supra citati, & alii de materia agentes.

Clarius verò quia ultra testatoris assertionem à tertio teste probatam, aliundè constabat de dicta inimicitia, vel saltem modica benevolentia, ac etiam quia ex testamenti tenore constabat, testatorem, executionem legatorum vel onerum, ipsamque dispositionem direxisse ad ipsam Presilliam, ex hoc enim disponendi modo resultat conjectura prohibitionis usufructus, quia cum hic importet etiam administrationem, verba in patrem potius dirigi debuissent ad textum cum gloss. in l. si usufructus §. si ita quis ff. quando dies legati cedat, ubi *Barb. num. 1. Surd. dict. conf. 116. num. 55.* *Menoch. conf. 1022. num. 1.* *Gabr. conf. 118. num. 12. vol. 1. & dicto disc. preced. & disc. 60.*

Et quando super his omnibus aliqua sabbisset difficultas, adhuc tamen, dicebam quod donec articulus disputatur in petitorio terminando per tres conformes, interim in possessorio manutentio deberetur filia, ut in puncto dixit Rota in *Romana manutentionis coram Durozeto inter sum decis. 922.*

K 3

Undè

Unde propterea patri magis expedire dixi concordiam, cum ei in gravi aetate constituto non expediret expectare exitum adeo incertum trium conformium, & interim litis expensas cum filia sublinere.

Nec obstare credebam, quod testes non essent rogati, ac singulares, quia non agebatur de probando testamento vel legato, sed solum de declaranda testatoris voluntate, pro qua si sufficiunt conjecturae & praesumptiones, multo magis sufficere debent testes de illa explicitè deponentes; Unde non videtur necessaria solemnitas rogatus, neque obstat singularitas, ubi non est oblativa, sed adminiculativa, quae sufficit, ut in specie probandi voluntatem declarativam testatoris, quod sufficiant testes singulares *Mantic. de conjectur. lib. 12. tit. 18. num. 18. Buratt. decis. 168. num. 22. & 616. num. 16. Rot. dec. 257. num. 9. part. 7. rec. Catacen. hereditariu 28. May & 24. Novembris 1649 coram Cerro 3. 6. & 350. part. 10. rec. Romana bonorum seu usufructus 19. Januarij 1652. Zarata decis. 211. part. 11. rec. & in alijs. Distinctio autem motivata inter probationem voluntatis importantis novam dispositionem & declarationem, ut primo casu requirantur septem, vel quinque testes rogati & contestes est vera, sed deficiebat applicatio, quia versabamur in secundo casu declarationis.*

ROMANA

SEV

ALBANEN. LEGATI

PRO

CARDINALI RAGGIO

CVM

CONFRAFRATERNITATE CHARITATIS
SANCTI HIERONYMI
DE URBE.

*Casus resolutus per A. C. ad favorem Cardinalis,
qui victoria postmodum ex charitate, & benevolentia cessit.*

Facto legato habitationis seu hospitii in certa domo per heredem legatario praestandi, an talis domus alienari possit cum dicto onere per emptorem adimplendo, vel potius legatarius impedire possit alienationem, ac petere sibi praestari hospitium ab ipso heredem, licet recusando illud recipere a tertio.

SYMMARIVM.

1. **F**Acti series.
2. Dominus domus, cujus habitatio, vel hospitium alteri competit, an possit illam vendere invito eo cui habitatio debetur.
3. Proprietarius alienare potest proprietatem, & usufructuarius non impedit.
4. Secus ubi agitur de hospitio, & de rationibus habitationis.

5. Quando ex legato habitationis inferatur ad legatum ipsius rei.
6. Legatarius habitationis an possit domum locare, vel alius ad habitandum concedere.
7. Quando importet servitutem.
8. Et quando non importet servitutem, neque jus, sed simplicem facultatem, & de differentiis.
9. Quandoque importat jus honorificum, seu clientelam & devotionem.
10. Et isto casu impleri non potest per substitutum.
11. Servitium feudale an per feudatarium praestari possit per substitutum.

DISC. LXV.

Andreas Factorius Urbis incola, occasione plurimum vinearum, quas habebat in territorio Albani, possidebat etiam in eadem Civitate domum attenta loci proportionem conspicuam & oportunam, in qua consuetudinem habebat satis hilari animo hospitio recipendi Cardinales, Praelatos, vel alios, qui tempore Veris & Autumni recreationis gratia per aliquos dies ibi commorari eligerent, inter quos frequentius hospitio recipere consueverat Cardinalem Raggium juniorem, cujus hospitium in eo consistebat, quod retentis pro se ipso aliquibus mansionibus appartamentis superioris ad habitandum, ac tinello, aliisque officinis ad vindemiarum usum destinatis, appartamentum nobile cum aliis inferioribus officinis ad Magnatis usum necessariis & congruis, una cum necessaria suppellectili assignabat, nec non ligna, vinum pro mensa ipsius Cardinalis, ac fecum & blades pro equis currus subministrabat.

Moriens igitur scripta herede universali insigni Archiconfraternitate Charitatis Urbis in Ecclesia sancti Hieronymi existentis, mandavit in eodem hospitio dictum Cardinalem ejus vita durante in dictis temporibus Veris & Autumni a dicto herede recipiendum esse cum omnium praemissorum subministracione, eodem modo quo ipse vivens illum recipere consueverat; Cuiusmodi ejus morte sequuta, dicta Archiconfraternitatis officiales minus expedire crederent incumbere culturae vinearum, ob quarum usum necessaria erat dicta domus, & sine qua vineae non de facili vel longe minori pretio vendi potuissent, tam domum quam vineas de facto vendiderunt, in juncto emptori onere adimplendi in omnibus legatum praedictum juxta testatoris dispositionem.

Cui venditioni se opponente Cardinali, orta est lis coram A. C. coram quo ex parte Confraternitatis dicebatur, hujusmodi legatum non importare rei legatae dominium, sed tantum quandam servitutem, seu ejus speciem, per quam Dominus fundi servientis non impeditur illum alienare, dummodo servituti non praedjudicetur, quia nempe novus Dominus, in quem alienatio fiat eandem praestare se offerat, allegando in his proximis terminis *Castrens. in l. 2. C. de usufruct. & ceteros deductos per Castill. de usufruct. cap. 34. nu. 8. cum seqq.* ubi confutatis contrarium tenentibus verius de jure probatur proprietarium non prohiberi vendere, vel hypothecare proprietatem, seu alias de ea disponere, dummodo saluum remaneat jus usufructuarii, cujus nihil interest proprietatem ab uno vel ab altero possideri, quoties ipse jus suum assequitur, neque ex mutatione personae ejus conditio sit deterior, quos terminos rectè pro Confraternitate agentes applicari dicebant casui controverso, praesertim quia,